

De motu corporum in gyrum.

Hyp. 3. Corpus in dato tempore describit arcum cuiusvis longitudinis
 Hyp. 4. Corpus in dato tempore describit arcum cuiusvis longitudinis
 Hyp. 5. Corpus in dato tempore describit arcum cuiusvis longitudinis

Def. 1. Vim centripetam appello, qua corpus impellitur vel uttrahitur versus aliquod punctum quod ut centrum spectatur.

Def. 2. Et vim corporis seu corpori insitam qua id conatur perseverare in motu suo secundum ^{regulam} lineam rectam.

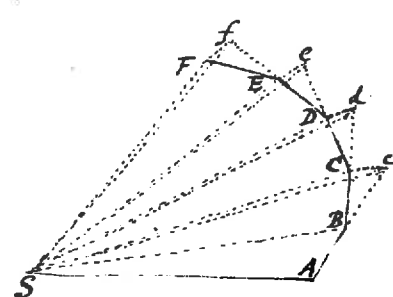
Def. 3. Et resistenciam qua ut ^{regulam} motus impeditur, nisi nec alijs causis exterioribus ~~corpora nec medio celeritas et motu densitas, compactio, in proximo, vis~~

Hypoth. 1. ~~Resistentiam esse, ut per se, celeritas et motu densitas, compactio, in proximo, vis~~
 quae minus ~~resistentibus esse et corpori celeritas, et motu densitas, compactio, in proximo, vis~~

Hypoth. 2. Corpus omnia sola vi insita uniformiter secundum rectam lineam in infinitum progredi nisi aliquid extrinsecus impediatur.

Propositio 1. Gyraha omnia radijs ad centrum ductis areas temporibus proportionales describere.

Dividatur tempus in partes aequales, et prima temporis parte describat corpus vi insita rectam AB. Idem secunda temporis parte si nil impediret^a recta pergeret ad Cc describens lineam Cc aequalem ipsi AB adeo ut radijs AS, BS, cS ad centrum actis confecta forent aequales area ASB, BSc. Verum ubi corpus venit ad B agit vis centripeta impulsu unico

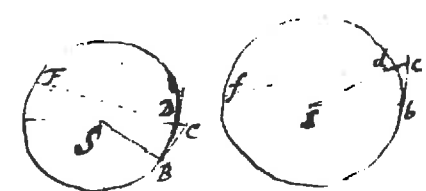

sed magno, faciatq; corpus C a recta Bc deflectere et pergere in recta BC. Ipsi BS parallela agatur et C occurrere BC in C et completa secunda temporis parte^b corpus reperietur in C. Junga SC et triangulum SBC ob parallelas SB, Cc aequale erit triangulo Sbc atq; adeo etiam triangulo SAB. Simili argumento si vis centripeta successive agit in C, D, E etc, faciens corpus singulis temporis momenti singulas describere rectas CD, DE, EF etc triangulum SCD triangulo Sbc et SDE ipsi SCD et SEF ipsi SDE aequale erit. Aequalibus igitur ^{temporibus} aequalibus areas describuntur.

Sunt jam haec triangula numero infinita et infinita parva, sic, ut singulis temporis momentis singula respondeant triangula, agente vi centripeta sine intermissione, et constabit propositio.

Theorem. 2. Corporibus in circumferentijs circularium uniformiter gyrahtibus vis centripetas esse ut arcuum simul descriptorum quadrata applicata ad radios circularium.

Corpora B, b in circumferentijs circularium BD, bd gyrahtia simul describant arcus BD, bd. Sola vi insita describerent tangentibus BC, bc hi arcus aequales. Vis centripeta sunt qua perpetuo retrahunt corpora de tangentibus ad circumferentias, atq; adeo haec sunt ad invicem ut spatia ipsis superata CD, cd, id est producti CD, cd ad F et f ut $\frac{BC^2}{CF}$ ad $\frac{bc^2}{cf}$ sive ut $\frac{BD^2}{\frac{1}{2}CF}$ ad $\frac{bd^2}{\frac{1}{2}cf}$. Quor de spatij BD, bd minutissimij inq; infinitum dividendum sic ut pro $\frac{1}{2}CF$, $\frac{1}{2}cf$ scribere liceat, ~~radijs~~ SB, sb. Quo facto constat propositio.

2 Hyp. 2.
 6 d. m. 1.

Cor 2 et reciproca ut vis centripeta sit reciproca ad radios

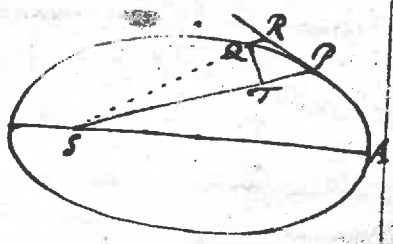
Cor 3. Vnde si quadrata temporum periodiconum sunt ut radij circulorum vires centripetae sunt aequales. Et vice versa

Cor 4. Si quadrata temporum ^{periodiconum} sunt ut quadrata radiorum vires centripetae sunt reciprocae ut radij. Et vice versa

Cor 5. Si quadrata temporum ^{periodiconum} sunt ut cubi radiorum vires centripetae sunt reciprocae ut quadrata radiorum. Et vice versa.

Schol. Casus Corollarij quinti obtinet in corporibus caelestibus. Quadrata temporum periodiconum sunt ut cubi distantiarum a communi centro circum quod volvantur. Id obtinet in Planetis maioribus circa solem gyranibus inq; minoribus circa Jovem et Saturnum jam statum est.

Theor. 3. Si corpus P circa centrum S gyranis, describat lineam quamvis curvam APQ, et si tangat recta PR curvam illam in puncto quovis P et ad tangentem ab alio quovis curvae puncto Q agatur QR distantia SP parallela ac demittatur QT perpendicularis ad distantiam SP: dico quod ~~potest~~ vis centripeta sit reciprocae ut solidum $\frac{SP^2 \times QT^2}{QR}$, si modo solidi illius ea semper sumatur quantitas quae ultimo fit ut coeunt puncta P et Q.

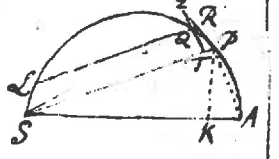

Namq; in figura indefinita parva QRPT lineola QR dato tempore est ut vis centripeta et data vi ut quadratum temporis atq; ad arcum dato ut quadratum vis centripeta et quadratum temporis conjunctim, id est ut vis centripeta sicut et area SRP tempori proportionalis (vel duplum qis SP x QT) h. Appl. catur hujus proportionalitatis ^{quae utraq; ad lineam QR et fit} unitas ut vis centripeta est $\frac{SP^2 \times QT^2}{QR}$ conjunctim, hoc est vis centripeta et reciprocae ut $\frac{SP^2 \times QT^2}{QR}$. Q. E. D.

Corol. Hinc si datur figura quavis et in ea punctum ad quod vis centripeta dirigatur, inveniri potest lex vis centripetae quae corpus in figura illius perimetris gyranis faciat. Nimirum computandum est solidum $\frac{SP^2 \times QT^2}{QR}$ hinc vi reciprocae proportionale. Eius rei dabo exempla in problematis sequentibus.

Prob. 1. Gyran corpus in circumferentia circuli requiritur lex ^{vis centripetae} gravitatis tendentis ad punctum aliquod in circumferentia.

Exlo circuli circumferentia SQA, centrum vis centripetae S, corpus in circumferentia latum P, locus proximus in quem movetur Q. Ad SA, et SP demitte perpendiculara PK, QT et per Q ipsi SP ^{recta} parallelam age ~~et~~ QR occurrentem circulo in R. Et tangenti PR in R, erit RPQ (hoc est QRQ) ad QTQ ut SAQ ad SPQ. Ergo $\frac{QR^2 \times SP^2}{SA^2} = QT^2$. Ducantur haec aequalia in $\frac{SP^2}{SA^2}$ et punctis P et Q coeuntibus scribatur SP pro RQ. sic fiet $\frac{SP^2 \times QR^2}{SA^2} = QT^2 \times SP^2$. Ergo ^{vis centripeta} ~~quantitas~~ reciprocae est ut $\frac{SP^2}{SA^2}$, id est (ob datum SA) ut quadrato-cubus distantia SP.

note: gravitatis

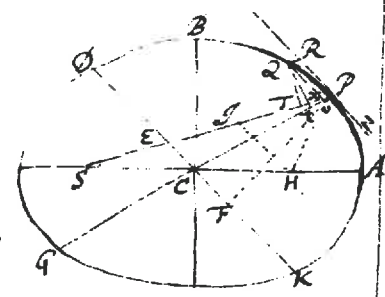
gravitas

Schol. Notandum in hoc casu et similibus concipiendum est quod postquam

postquam corpus pervenit ad centrum S, id non amplius redibit in orbem sed abit in tangente. In spirali qua real radius omnis in dato angulo vis centripeta tendens ad spiralis principium est in ratione triplicata distantia reciproca, sed in principio illo recta nulla positione determinata spiralem tangit.

Prob. 2. Gyral corpus in Ellipti vitrum: requiritur lex ~~quantitatis~~ vis centripeta tendentis ad centrum Ellipseos.

Sunto CA, CB semi-axes Ellipseos, GP, PK diametri conjugata, PF, Q perpendiculara ad diametros QV ordinati applicata ad diametrum GP et QVPR parallelogrammum. His constructis ^(ex Lem. 3) erit PVQ ad QV1 ut PC1 ad CD1 et QV1 ad QE1 ut PC1 ad PF1 et conjunctis rationibus PVQ ad QE1 ut PC1 ad CD1 et PC1 ad PF1, id est VG ad $\frac{QV1}{PV}$ ut PC1 ad $\frac{CD1 \times PF1}{PC1}$. Scribe QR pro PV

et BC x CA pro CD x PF, nec non (punctis P et Q coeuntibus) 2PC pro VG et ductis extremis et medijs in se mutuo, fiet $\frac{2E1 \times PC1}{2BC1 \times CA1} = \frac{2R}{PC}$. Est ergo vis centripeta reciproca ut $\frac{2BC1 \times CA1}{PC}$ id est (ob datum 2BC1 x CA1) ut $\frac{1}{PC}$, hoc est directi, ut distantia PC. Q. E. D.

Prob. 3. Gyral corpus in ellipti: requiritur lex ^{vis centripeta} ~~quantitatis~~ tendentis ad umbilicum Ellipseos.

Esto Ellipseos superioris umbilicus S. Agatur SP secans Ellipseos diametrum DK in Q. Patet EP aequalem esse semi-axi majori AC eo, quod acta ab altero Ellipseos umbilico H linea HJ ipsi EC parallela, ob aequales CS, CH aequentur ES, EJ ad eam ut EP semisumma sit ipsarum PS, P1 id est ipsarum PS, PH ^(ob parallelas HS, P1H quae conjunctim axem totum 2AC adaequant.) quae conjunctim axem totum 2AC adaequant.

Ad SP demittatur perpendicularis QT. Et Ellipseos latera recta principali (sive $\frac{2BC1}{AC}$) ducto L, erit Lx QR ad Lx PV ut QR ad PV id est ut PE (sive AC) ad PC. et Lx PV ad GPV ut L ad GV et GPV ad QV1 ut CP1 ad CD1. et QV1 ad QX1 puta ut M ad N et QX1 ad QT1 ut EP1 ad PF1 id est ut CA1 ad PF1 sive $\frac{2}{AC}$ ut CD1 ad CB1. et conjunctis his omnibus rationibus, Lx QR ad QT1 ut AC ad PC + L ad GV + CP1 ad CD1 + M ad N + CD1 ad CB1, id est ut AC x L (sive 2BC1) ad PC x GV + CP1 ad CB1 + M ad N, sive ut 2PC ad GV + M ad N. Sed punctis Q et P coeuntibus rationes 2PC ad GV et M ad N fiunt aequalitatis: Ergo et ex his composita ratio x x QR ad QT1. Invenitur pars utraq; in $\frac{SP1}{2R}$ et, fiet Lx SP1 = $\frac{SP1 \times QT1}{2R}$. Ergo ^{vis centripeta} ~~quantitatis~~ reciproca est ut Lx SP1 id est in ratione duplicata distantiae SP. Q. E. D.

Parte Quarta De Ell. & Coe. Schol. Gyralit ergo Planeta majores in elliptibus habentibus umbilicum in centro solis, et radii ad solem ducti essentiales areas triplicatas proportionales, omnino ut supponit Keplerus. Et latera Ellipseos latera recta sunt $\frac{2T1}{2R}$ distantia hinc QTQR punctis P et Q spatio quam minime et quasi infinito parvo distantibus.

gravitas

gravitas

gravitas